

Міністерство охорони здоров'я України
Національний університет охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішення вченої ради

Протокол від 16.06 2021 р. № 6

Заступник голови вченої ради

Чл.-кор. НАМН України,

професор Юрій ВДОВИЧЕНКО

Система менеджменту якості освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Курс – 1

Семестр – 2

Лекції– 6

Практичні заняття – 4

Самостійна робота – 80

Індивідуальне завдання (1)

Залік – семестр

Усього (годин/кредитів ECTS) – 90/3

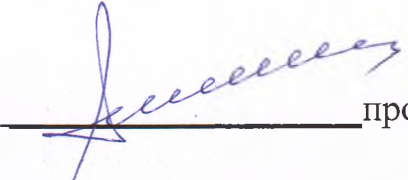
Київ-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Психологія управління» розроблено на основі освітньо-професійної програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили науково-педагогічні працівники кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Відповідальна за розробку доктор наук з державного управління, професор Н.Г.Діденко та ст. викладач Кошова С.П.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" - управління охороною здоров'я та публічного адміністрування протокол № 6 від 31.03.2021р.

Завідувач кафедри професор Михальчук В. М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні
Навчально-методичної комісії НУОЗ імені П. Л. Шупика

протокол № 4 від 11.06. 2021 р.

Голова навчально-методичної комісії
чл. кор. НАМН України професор _____

 Вдовиченко Ю.П.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	7
2. Зміст навчальної дисципліни.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни	8
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	9
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	10
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг	11
2.5. Індивідуальна залікова робота	11
2.6. Орієнтовні теми самостійної домашньої роботи.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	14
3.1. Методи навчання.....	14
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих знань та вмінь.....	16

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління» розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про підготовку магістрів у Національному університеті охорони здоров'я України освіти імені П. Л. Шупика», уведеного в дію наказом № 1271 від 12 березня 2021 р., освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце: навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу вибіркових дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, філософських, політологічних, соціологічних, економічних, освітніх галузей.

Мета дисципліни - формування у магістрів системи понять та положень стосовно психології управління; створення цілісної системи наукових уявлень щодо можливостей застосування знань з психології управління в майбутній професійній діяльності; знайомство з підходами, методами і прийомами саморозвитку професіоналізму керівника, вміння самостійно вчитися впродовж життя; становлення творчих особистісних, соціальних та комунікативних управлінських компетенцій для ефективної професійної діяльності.

Завдання дисципліни:

оволодіння знаннями щодо об'єкту, предмету, системи основних положень та понять з психології управління, головних напрямів та результатів сучасних психологічних досліджень в галузі управління;

набуття цілісного уявлення про психологічні можливості досягнення ефективності в професійній діяльності управлінця в сучасних умовах переходу до ринкових відносин;

становлення вміння особистісно-професійного зростання, творчих комунікативних та соціальних компетентностей фахівця-управлінця.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями

незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

Соціальні навички (soft skills)

здатність логічно і критично мислити,
здатність самостійно приймати рішення,
креативність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

сутність основних категорій психології управління;
сутність психологічних явищ організації та взаємозв'язку їх внутрішніх елементів і зовнішнього середовища;
систему соціально-психологічних методів управління;
зміст соціально-психологічних процесів організації та психологічні технології управління;
психологічні чинники мотивування та контролювання;
психологічні особливості прийняття індивідуальних та групових рішень у менеджменті.

вміти:

налагоджувати ефективну комунікацію в процесі управління;
здійснювати делегування повноважень;
вирішувати міжособистісні та організаційні конфлікти;
використовувати психологічний аналіз особистостей та міжособистісних взаємин у групах;
аналізувати психологічний стан внутрішнього та зовнішнього середовища організації;

володіти:

інструментарієм психологічного стимулювання працівників, що передбачає необхідність врахування внутрішнього потенціалу працівника;
засобами оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі;
психологічними методами оцінки персоналу.

1.2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Психологія управління як галузь знань, сфера практичної діяльності. Еволюція психолого-управлінської думки: теоретичний аналіз. Дослідження особистості керівника в психології. Вимоги до особистості керівника згідно практичних досліджень провідних зарубіжних Методологія і методи психології управління. Психологічна компетентність керівника

ТЕМА 2. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ

Поняття особистості. Розвиток психіки і поведінка. Свідомість і підсвідомість особистості. Психологічна структура особистості

Психологічні теорії особистості. Структура психіки за З. Фрейдом. Модель психічної структури особистості в аналітичній психології К. Юнга. Гуманістичний та когнітивний підходи до розуміння психіки особистості (А. Маслоу).

Особливості розумових процесів, культура професійного мислення. Особистість в організації. Детермінація поведінки особистості в управлінській діяльності. Макро- і мікросередовище особистості. Психологічні регулятори особистості: сприйняття; воля; мотиви; темперамент. Властивості особи та їх вияви в поведінці, діяльності, спілкуванні. Взаємозалежність успіху в діяльності від психічного стану особистості

ТЕМА 3. ОСНОВНІ БІОСОЦІОПСИХІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ УПРАВЛІНЦЯ

Соціально-біографічні характеристики керівника. Структура особистості. Здібності керівника. Організаторські та творчі здібності. Знання, уміння та навички управлінської діяльності та особистісної взаємодії. Вміння вчитися впродовж життя. Креативність особистості керівника

Поняття про темперамент. Тип мислення. Характер і акцентуації особистості. Впливи психотипів керівника на їх стани, поведінку, рівень активності. Раціональні та ірраціональні типи, екстравертивні та інтровертивні типи, логічні та емоційно-чуттєві (етики) типи; сенсорні та інтуїтивні типи керівників та підлеглих.

Інтелект як важлива складова управлінського потенціалу особистості. Емоційний та соціальний інтелект керівника.

ТЕМА 4. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ТА МЕХАНІЗМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ

Теоретико-методологічні основи дослідження взаємозв'язку психічного, психологічного й соціального здоров'я. Здоров'я і порушення психіки.

Види керівного впливу. Механізми спрямованого впливу: переконання та навіювання. Механізми ненаправленого впливу: зараження та наслідування. Характеристика прямого та непрямого впливу керівника. Формування дисциплінованої поведінки працівників.

Психологія групового впливу. Види групового впливу. Соціальна фасилітація, соціальні лінощі, деіндивідуалізація – моделі групового впливу під час мінімальної взаємодії. Види соціального впливу під час групової взаємодії, огруплення мислення, групова поляризація, вплив меншості.

Поняття про систему соціальної регуляції поведінки та діяльності підлеглого. Структурні компоненти системи регуляції: регулятори, прийоми та методи. Психологічні особливості впливових регуляторів: соціальна позиція, соціальна роль, соціальна норма, соціальні рольові очікування, соціальні цінності. Методи впливу керівника на підлеглого: орієнтовна ситуація, зміна рольових характеристик, стимулювання, використання ритуалів тощо; ефективність їх впливу на поведінку та діяльність працівника.

Захисні механізми особистості як фактор збереження цілісності «Я» – структури особистості. Синдром емоційного вигорання: симптоматика та профілактика.

ТЕМА 5. ПСИХОЛОГІЯ МОТИВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ

Базові поняття та сутність мотивації людських ресурсів.

Моделі комунікації як передачі інформації, їх ефективність. Спілкування в організації, рольова взаємодія. Психологічна сутність і структура комунікативної поведінки керівника та вимоги щодо її ефективності. Психологічні особливості прийомів підтримки контакту та встановлення зворотного зв'язку, прийомів завершення контакту, застосування техніки «Я - висловлювання» тощо.

Психологічна характеристика основних комунікативних невербальних вмінь. Психологічна характеристика основних вербальних та невербальних комунікативних бар'єрів та можливостей їх усунення.

Психологічні умови формування управлінської команди керівником. Сутність поняття “команда”. Чисельність неформальної команди. Організація діяльності неформальної команди. Методичний підхід до формування формальної та неформальної команди. Командний стиль управління у великих колективах. Вимоги до кандидатів під час формування управлінських команд. Основні типи розподілу функцій в команді. Детермінанти ефективної діяльності команди: психологічні аспекти.

ТЕМА 6. КОНФЛІКТИ В УПРАВЛІННІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Фактори, прояви та види конфліктів. Конфліктологічна компетентність керівника.

Картографія конфлікту. Конфлікти в особистісно-емоційній сфері. Психосоціологічна характеристика суб'єктів, які схильні до конфліктів. Типологія конфліктів. Основні стилі поведінки при конфліктах (конкуренція, співробітництво, компроміс, пристосування, ухилення). Психологічні техніки профілактики конфліктних ситуацій. Стратегія управління конфліктом. Керований конфлікт: типи, структура, стадії протікання.

ТЕМА 7. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА

Управлінська діяльність та її психологічна структура. Особливості управлінської діяльності в екстремальних ситуаціях. Психологічна готовність до управлінської діяльності та її види: особистісна готовність, мотиваційна готовність, розумова (інтелектуальна) готовність, соціопсихологічна готовність, психологічна готовність до інновацій. Сутність, структура та можливості визначення психологічної готовності керівника до управлінської діяльності: здатність до прийняття управлінських задач, здатність до самостійної постанови управлінських проблемних задач, здатність до оволодіння загальними способами вирішення управлінських проблем, здатність до оволодіння контролем та самоконтролем за виконанням управлінських дій, здатність до самооцінки

управлінських дій. Особливості розумових процесів, культура професійного мислення.

Психологічні бар'єри інноваціям, нововведенням, мотивація нововведень. Сутність та особливості індивідуального стилю управлінської діяльності.

Керівник: суть, зміст, функції та психологічні властивості. Психологічна готовність до професійної діяльності керівника.

Управлінське лідерство як запорука ефективності функціонування сфери управління

ТЕМА 8. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТИЛІВ УПРАВЛІННЯ

Стиль діяльності керівника. Визначення провідного стилю управління.

Класична типологія стилів керівництва. Вибір оптимального стилю керівництва: ситуаційний підхід.

Багатовимірні моделі стилів керівництва Організаторські здібності. Психологічна типологія лідерів. Деструктивна й термінаторна поведінка керівника..

2.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІ

2.1.Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин			
	всього	лекцій	практ.	СР
Тема 1. Теоретичні основи психології управління	9	1		8
Тема 2. Основи психології особистості	9	1		8
Тема 3. Основні біосоціопсихічні властивості особистості управлінця	9	1		8
Тема 4. Психічне здоров'я особистості та механізми психологічного захисту	9	1		8
Тема 5. Психологія мотивації в управлінні	8		2	6
Тема 6. Конфлікти в управлінні та шляхи їх вирішення	8		2	6
Тема 7. Психологічні аспекти управлінської діяльності керівника	9	1		8
Тема 8. Психологічні особливості стилів управління	9	1		8
Разом	90	6	4	60

2.2.Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№	Теми лекційних занять	Обсяг навчальних занять	
		Лекція	сам. робота
1	Тема 1. Теоретичні основи психології управління	1	8
2	Тема 2. Основи психології особистості	1	8

3	Тема 3. Основні біосоціопсихічні властивості особистості управлінця	1	8
4	Тема 4. Психічне здоров'я особистості та механізми психологічного захисту	1	8
5	Тема 7. Психологічні аспекти управлінської діяльності керівника	1	8
6	Тема 8. Психологічні особливості стилів управління	1	8
	Разом	6	48

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№	Назва теми	Обсяг навчального навантаження	
		практ	СР
1	Тема 5. Психологія мотивації в управлінні 1. Базові поняття та сутність мотивації людських ресурсів. 2. Моделі комунікації як передачі інформації, їх ефективність. 3. Психологічна характеристика основних комунікативних невербальних вмінь. 4. Психологічна характеристика основних вербальних та невербальних комунікативних бар'єрів та можливостей їх усунення. 5. Психологічні умови формування управлінської команди керівником.	2	6
2	Тема 6. Конфлікти в управлінні та шляхи їх вирішення 1. Фактори, прояви та види конфліктів. Конфліктологічна компетентність керівника. 2. Конфлікти в особистісно-емоційній сфері. Психосоціологічна характеристика суб'єктів, які схильні до конфліктів. 3. Основні стилі поведінки при конфліктах (конкуренція, співробітництво, компроміс, пристосування, ухилення). 4. Психологічні техніки профілактики конфліктних ситуацій. 5. Стратегія управління конфліктом. Керований конфлікт: типи, структура, стадії протікання.	2	6
		4	12

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг

№	Зміст самостійної роботи слухача	Обсяг СР (годин)
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	48
2.	Підготовка до практичних занять	12
3.	Виконання індивідуальної залікової роботи	15
4.	Підготовка до заліку	5
Усього за навчальною дисципліною		80

2.5. Індивідуальна залікова робота

Індивідуальна залікова робота для проміжного контролю знань виконують слухачі магістратури спеціальності «Публічне управління та адміністрування» відповідно до навчального плану, затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь слухачів при виконанні науково-дослідної роботи.

Метою виконання індивідуальної роботи є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Слухач магістратури повинен:

- прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал;
- ознайомитись з нормативно-правовою базою, науково-монографічною літературою, підручниками, посібниками, вивчити практику організації діяльності публічних службовців;
- виконати в міжсесійний період отримане індивідуальну залікову роботу, подати його у встановлений термін для перевірки і захистити у викладача на консультації.

Індивідуальна залікова робота для проміжного контролю знань містить теоретичні питання, які включають всі теми відповідно до розробленої програми дисципліни. Варіанти теоретичних завдань задаються викладачем.

Для висвітлення теоретичних завдань слухачі магістратури повинні використовувати законодавчі акти, науково-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, публікації статистики, аналітичну інформацію органів управління.

Індивідуальна залікова робота є складовою дисципліни «Методологія вироблення та прийняття управлінських рішень».

Час, потрібний для виконання індивідуальної роботи, складає 15 годин самостійної роботи. Виконання, оформлення та захист індивідуальної залікової роботи здійснюється слухачем відповідно до методичних рекомендацій.

Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції.

Орієнтовна тематика індивідуальних творчих завдань:

1. Психологічна компетентність керівника
2. Детермінація поведінки особистості в управлінській діяльності.
3. Впливи психотипів керівника на їх стани, поведінку, рівень активності.
4. Інтелект як важлива складова управлінського потенціалу особистості. Емоційний та соціальний інтелект керівника.

5. Види керівного впливу. Характеристика прямого та непрямого впливу керівника.

6. Поняття про систему соціальної регуляції поведінки та діяльності підлеглого.

7. Методи впливу керівника на підлеглого: орієнтовна ситуація, зміна рольових характеристик, стимулювання, використання ритуалів тощо; ефективність їх впливу на поведінку та діяльність працівника.

8. Захисні механізми особистості як фактор збереження цілісності «Я» – структури особистості. Синдром емоційного вигорання: симптоматика та профілактика.

9. Психологічна сутність і структура комунікативної поведінки керівника та вимоги щодо її ефективності.

10. Психологічні особливості прийомів підтримки контакту та встановлення зворотного зв'язку, прийомів завершення контакту, застосування техніки «Я - висловлювання» тощо.

11. Психологічна характеристика основних вербальних та невербальних комунікативних бар'єрів та можливостей їх усунення.

12. Психологічні умови формування управлінської команди керівником.

13. Конфліктологічна компетентність керівника.

14. Типологія конфліктів. Основні стилі поведінки при конфліктах (конкуренція, співробітництво, компроміс, пристосування, ухилення).

15. Психологічні техніки профілактики конфліктних ситуацій. Стратегія управління конфліктом.

16. Особливості управлінської діяльності в екстремальних ситуаціях.

17. Психологічна готовність до управлінської діяльності та її види: особистісна готовність, мотиваційна готовність, розумова (інтелектуальна) готовність, соціопсихологічна готовність, психологічна готовність до інновацій.

18. Психологічні бар'єри інноваціям, нововведенням, мотивація нововведень.

19. Сутність та особливості індивідуального стилю управлінської діяльності.

20. Управлінське лідерство як запорука ефективності функціонування сфери управління

21. Класична типологія стилів керівництва. Вибір оптимального стилю керівництва: ситуаційний підхід.

22. Психологічна типологія лідерів. Деструктивна й термінаторна поведінка керівника..

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);

- практичні методи (вправи; практичні завдання).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

3.2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Психологія управління: навчальний посібник / Д. І. Дзвінчук, Н. Г. Діденко, О. К. Любчук, В. І. Малімон / За загальною редакцією професора Д. І. Дзвінчука. – К. 2013. – 293 с.

2. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х-69 [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.

Додаткова

1. Бандурка В. Б. Психология управления / В. Б. Бандурка и др. – Харьков : Фортуна-Экспресс, 2006. – 195 с.

2. Батлер Дж. Психика власти : теории субъекции / Пер. Завена Баблюяна. – Харьков : ХЦГИ; СПб. : Алетейя, 2002. – 168 с.

3. Бойетт Джозеф Г. Путеводитель по царству мудрости : лучшие идеи мастеров управления : пер. с англ. / Г. Бойетт Джозеф, Т. Бойетт Джимми. – 2-е изд., стер. – М. : ЗАО Олимп-Бизнес, 2002. – 416 с.

4. Бояцис Р. Компетентный менеджер. Модель эффективной работы / Р. Бояцис. – М. : НИРРО, 2008. – 352 с.

5. Власова О. І. Психологія соціальних здібностей : структура, динаміка, чинники розвитку / О. І. Власова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2005. – 308 с.

6. Вудкок М. Раскрепощенный менеджер : для руководителя – практика / М. Вудкок, Д. Френсис. – М. : Дело ЛТД, 1994. – 320 с.

7. Гірник А. Конфлікти : структура, ескалація, залагодження / Андрій Гірник, Андрій Бобро. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 172 с.

8. Гуменюк О. С. Психологія впливу / О. С. Гуменюк : монографія. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 304 с.

9. Гура О.І., Гура Т.Є. Г 95 Психологія управління соціальною організацією : навчальний посібник / О.І. Гура, Т.Є. Гура. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – 168 с.

10. Дороніна М. Психологія управління / М. Дороніна, А. Григоренко : навчальний посібник. – Х. : ХДЕУ, 2008. – 548 с.
11. Занюк С. С. Психологія мотивації / С. С. Занюк : навч. посіб. – К. : Либідь, 2002. – 304 с.
12. Кайлюк Є. М. Психологія управління / Є. М. Кайлюк, Г. Г. Фесенко : навч. посіб. – 2-ге вид., виправл. й доповн. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 202 с.
13. Корнелиус Х. Выиграть может каждый. Как разрешать конфликты / Х. Корнелиус, Ш. Фэйр. – М. : СТРИНГЕР, 1992. – 212 с.
14. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці : підручник / Я. В. Крушельницька. – К. : КНЕУ, 2003. – 367 с.
15. Кулініч І. О. Психологія управління / І. О. Кулініч : підручник. – К., 2011. – 415 с.
16. Маслоу А. Психология бытия : пер. с англ / А. Маслоу. – М. : «Рефл-бук»; К. : «Ваклер», 1997. – 304 с.
17. Москаленко В. В. Психологія соціального впливу / В. В. Москаленко : навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 336 с.
18. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект : концептуалізація феномену, основні функції / Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига. – К. : Вища школа, 2003. – 126 с.
19. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління / Л. Е. Орбан-Лембрик : навч. посібник. – Івано-Франківськ, 2001. – 696 с.
20. Прищак, М. Д. П77 Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с.
21. Скібіцька, Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера [Текст] : навч. посібник / Л. І. Скібіцька. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 192с.
22. Управління людськими ресурсами : філософські засади / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, О. М. Попов та ін.; За ред. В. Г. Воронкової : навч. посіб. – К. : ВД Професіонал, 2006. – 576 с.
23. Цимбалюк І. М. Психологія управління / І. М. Цимбалюк : навч. посіб. – К. : Професіонал, 2008. – 624 с.
24. Щедровицкий Г. П. Организационно-деятельностная игра как новая форма организации и метод развития коллективной мыследеятельности [Электронный ресурс] / Г. П. Щедровицкий. – Режим доступа : <http://www.skady.narod.ru/ludi/1/ODI.htm>.
25. Юрченко В. М. Психічні стани людини: системний опис / В. М. Юрченко. – Рівне : Перспектива, 2006. – 574 с.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів

Оцінювання окремих видів виконаної слухачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість Балів
Виконання та захист індивідуальної залікової роботи	25

Участь в роботі під час практичних занять (відповіді на питання, участь в обговоренні, експрес- опитування (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії) (10 балів*2)	35
<i>Для допуску до заліку необхідно набрати 60 балів</i>	
<i>Залік</i>	
<i>Всього 100 балів</i>	

4.1. Виконані види навчальної роботи зараховуються слухачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання та захист індивідуальної залікової роботи	Участь в роботі під час практичних занять	Залік (тестування)	
20-25	9-10	35-40	Відмінно
15-20	6-8	30-35	Добре
12-15	5-6	25-30	Задовільно
менше 12	менше 5	менше 20	Незадовільно

4.2. Сума рейтингових оцінок, отриманих слухачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.3. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.5).

Таблиця 4.5.

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю помилок)

			суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34 1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки слухача.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки слухача, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.